

ת"פ 5405/01/17 - מדינת ישראל נגד יגאל רוזנצוויג

בית משפט השלום בקרית
ת"פ 5405-01-17 מדינת ישראל נ' רוזנצוויג

בפני
בעניין: כבוד השופט יוסי טורס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
יגאל רוזנצוויג

הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום, בעבירות של חבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין); איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין; והיזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק העונשין. על פי עובדות כתב האישום, בין הנאשם למתלונן היה קיים סכסוך עסקי. ביום 5.2.16, בשעה 00:30, התקשר הנאשם למתלונן וביקש לפגוש בו מחוץ לביתו. הנאשם הגיע לבית המתלונן ברכבו והאחרון התלווה אליו לנסיעה לפי בקשתו. במהלך הנסיעה נהג הנאשם בפראות לכיוון בית העלמין בקריית ביאליק, נטל מהמתלונן את מכשיר הטלפון הנייד שלו והשליכו מהחלון בכניסה לבית העלמין. כתוצאה מכך נהרס המכשיר. בהגיעם לרחבת הכניסה לבית העלמין ביקש הנאשם מהמתלונן לרדת מהרכב, אז חבל בו באמצעות מכת אגרוף בפניו. המתלונן נפל ארצה, והנאשם המשיך להכותו באגרופים ובעיטות, ואיים עליו באומרו "פה יהיה הקבר שלך אם לא תחזיר לי את הכסף". הנאשם עזב את המקום והותיר את המתלונן במקום כשהוא חבול. (הערה: בכתב האישום צוין שהאירוע התרחש בבית העלמין, אך אין מחלוקת שהיה זה ברחבת הכניסה (ראו עדות המתלונן בנושא)).

כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלונן שבר בקומפלקס זיגומה ימין, והוא אושפז בבית החולים למשך 6 ימים, במהלכם עבר הליך רפואי תחת הרדמה כללית שכלל קיבוע של השבר עם פלטות וברגים. המתלונן סבל מהגבלה בפתיחת הלסתות, המטומה גדולה בעפעף ימין תחתון, שטף דם בלחמית עין ימין, רגישות באף, שפשופים ושטפי דם סביב עין שמאל, רגישות ושפשופים במרפק ובשוק ימין.

2. בתחילה כפר הנאשם בעובדות כתב האישום, ומשכך החלו להישמע ראיות המאשימה, במסגרתן העידו המתלונן, אשתו ואביו. לאחר מכן, ביקש הנאשם לחזור בו מכפירתו והודה בעובדות כתב האישום. במעמד זה ביקש הנאשם להפנות את עניינו לשירות המבחן, בעוד שהמאשימה ביקשה להפנות את המתלונן לעריכת תסקיר נפגע עבירה. קיבלתי את בקשות הצדדים.

תסקירי שירות המבחן

3. בעניינו של הנאשם הוגשו שלושה תסקירים, במהלך תקופה של כשנה. מהתסקירים עולה כי הנאשם כבן 37, נשוי ואב לשני ילדים ומתפרנס כעצמאי בתחום מיזוג האוויר. בתסקירים פורטו בהרחבה נסיבות חייו של הנאשם ומטעמים של צנעת הפרט לא אפרט יתר על המידה את הדברים. בתמצית יאמר כי הנאשם עלה ארצה בגיל צעיר וגדל בבית סבו וסבתו. לחובתו עבר פלילי ישן ובלתי מכביד. שירות המבחן התרשם כי קיימים בנאשם דפוסים אלימים וקושי בוויסות דחפיו התוקפניים, ולכן העריך שקיימת רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות אלימה מצדו. עם זאת, ההתרשמות הכוללת הייתה כי הנאשם מביע חרטה עמוקה וכנה וכי קיימת בו מוטיבציה לטיפול. ברוח דברים אלו שולב הנאשם במסגרת טיפולית התואמת את צרכיו, והדיונים בעניינו נדחו בשל כך מעת לעת. הדיווחים שהתקבלו בעניינו בהמשך היו חיוביים ושירות המבחן התרשם כי הנאשם מקבל כלים מהקבוצה בה שולב, נתרם מהטיפול, וכי קיים סיכוי להפחתת רמת הסיכון. לאור כל זאת, המליץ שירות המבחן להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך 18 חודשים, במהלכם ימשיך בהליך הטיפול, זאת לצד ענישה מרתיעה בדמות מאסר שניתן לרצות בדרך של עבודות שירות, ופיצוי למתלונן. ביחס לאפשרות לפיה יגזר על הנאשם עונש מאסר בכליאה ציין שירות המבחן כי לאור נתוני הנאשם עלול המאסר להשפיע באופן ממשי על הליך שיקומו, על סביבתו ועל עתידו.

תסקיר קורבן

4. שירות המבחן הגיש תסקיר נפגע עבירה מעמיק ומפורט. מטעמים של שמירה על צנעת ענייני המתלונן, לא אפרט את האמור בתסקיר יתר על המידה, אך יצוין כי שירות המבחן התרשם כי מעשה העבירה קטע את רצף חייו של המתלונן, שינה את מסלול חייו והותיר אותו חבול ופצוע, פיזית ונפשית. המתלונן סובל מאז האירוע מהפרעה פוסט-טראומטית, הוא חי בחרדה מתמדת, הפסיק לעבוד בשירות בתי הסוהר, שם עבד טרם האירוע, וחיו השתנו לחלוטין. כמו כן תיאר המתלונן קשיים בחיי המשפחה מאז האירוע ובשל תוצאותיו. בנוסף, מתמודד המתלונן עם הפגיעה הפיזית שנגרמה בפניו עקב האירוע. לאור כך המליצה קצינת המבחן כי בנוסף ליתר רכיבי הענישה, יוטל גם פיצוי משמעותי לטובת המתלונן.

טיעוני הצדדים לעונש והראיות

5. המתלונן העיד במסגרת הטיעונים לעונש, תיאר את התקיפה שעבר וסיפר על החבלות מהן הוא סבל. המתלונן ביקש לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל שיבטא את חומרת מעשיו, וכן לחייבו בפיצוי.

6. המאשימה ציינה בטיעוניה לעונש את חומרת העבירות וטענה שמדובר בעבירות אלימות חמורות שהותירו במתלונן חבלות קשות. ביחס לערכים המוגנים שנפגעו נטען כי מדובר בערכי שלמות הגוף וכבוד האדם וחירותו. עוד התייחסה המאשימה להמלצות שירות המבחן, ונטען כי במקרה זה אין הלימה בין חומרת העבירות להמלצות התסקיר.

ביחס למתחם העונש ההולם נטען כי הוא נע בין 18 חודשי מאסר בפועל ועד 36 חודשי מאסר בפועל, והמאשימה עתרה לעונש ברף העליון של המתחם הכולל מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילת רישיון ופיצוי למתלונן. אציין עוד כי בטיעוניה לעונש הגישה המאשימה מסמכים רפואיים הקשורים לפגיעה במתלונן (ע/2) והפנתה לתמונות החבלות שהוגשו במסגרת פרשת הראיות (ת/2א). כן הוגש תקציר נתוני סוהר, מטעם שירות בתי הסוהר, וזאת מכיוון שהמתלונן שירת כסוהר ביום האירוע (ע/3). בעת הטיעונים לעונש ציינתי כי הסנגור אמנם לא התנגד להגשת מסמכים אלו, אך לאור כך שבתוכם נכללה גם חוות דעת פסיכיאטרית הכוללת ממצאים החורגים מהעובדות שנכללו בכתב האישום ביחס לנזק שנגרם עקב האירוע, המסגרת העובדתית תהא כאמור בכתב האישום בו הודה הנאשם (אך בכפוף לאמור בסעיף 13 להלן).

7. הנאשם העיד עדים לעונש. ראשונה להעיד הייתה רעייתי שסיפרה על התא המשפחתי שהקימו היא והנאשם. כן תיארה היא את אופיו של הנאשם, את היותו בעל ואב תומך, הנכון לעזור לזולת. כן ציינה שהנאשם מסייע באופן קבוע לאביה הסובל מבעיות בריאותיות ומסיע אותו לטיפולים רפואיים. בנוסף, תיארה הרעיה את השפעת ההליך הפלילי על בני המשפחה, את הליך הטיפול שעובר הנאשם, ואת השינוי שחל בו מאז שהחל בהליך. ביחס לעונש הצפוי לנאשם ביקשה היא להימנע מעונש מאסר בכליאה, והביעה חרדה מאפשרות זו.

8. מר שומר, חמיו של הנאשם, העיד אף הוא לעונש. מר שומר סיפר על אודות נסיבות חייו של הנאשם ועל ההיכרות רבת השנים עימו. עוד סיפר על העזרה הרבה שהוא מקבל מהנאשם, בין היתר בפן הכלכלי, ובעיקר בסיוע בטיפול במחלתו. ביחס לעונש הצפוי לנאשם ביקש מר שומר להימנע ככל האפשר מעונש מאסר בכליאה, ותיאר את הפגיעה הרבה הצפויה למשפחת הנאשם אם כך יוחלט.

9. ב"כ הנאשם ביקש להדגיש את נסיבות חייו המורכבות של הנאשם, את לקיחת האחריות מטעמו והחרטה שהביע. נטען כי הנאשם עובר הליך טיפול ממושך ומשמעותי בשירות המבחן, ויש לאפשר לו להמשיך בדרך זו. ביחס לביצוע העבירה נטען כי בין הנאשם למתלונן קיימת היכרות מוקדמת, וכי ברקע האירוע סכסוך עסקי בין השניים. ביחס לעונש הראוי לנאשם נטען כי שליחתו למאסר בכליאה תפגע בהליך השיקום שעובר הנאשם וכן בבני משפחתו, ולכן ביקשה ההגנה לחרוג לקולה ממתחם הענישה, משיקולי שיקום, לאמץ את המלצות התסקיר ולהטיל עונש שניתן לשאת בו בדרך של עבודות שירות, לצד צו מבחן.

10. הנאשם בדברו האחרון הביע חרטה על מעשיו, התנצל בפני המתלונן וסיפר על אודות הליך הטיפול שהוא עובר ועל השינוי החיובי שחל בו. ביחס לעונש, ביקש הנאשם להימנע מעונש מאסר בכליאה וזאת על מנת לאפשר לו להמשיך בהליך הטיפול ולפרנס את משפחתו.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

11. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, על בית המשפט לקבוע את מתחם הענישה ההולם את העבירה

בנסיבותיה. לאחר קביעת המתחם יש להחליט אם ראוי לסטות ממנו, לקולה או לחומרה, שאחרת ייגזר העונש בגדרי המתחם שנקבע. בעת קביעת מתחם העונש ההולם מתחשב בית המשפט בעקרון המנחה בענישה - הלימה, בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על פי סעיף 40ט' לחוק העונשין.

12. **הערכים המוגנים בבסיס העבירות:** מעשיו של הנאשם פגעו בשלום גופו ושלוות רוחו של המתלונן, לצד פגיעה בקניינו ורכושו (מכשיר הטלפון). במקרה זה מדובר בפגיעה חמורה בערכים המוגנים, לאור עצמת האלימות שהופעלה והתוצאה הקשה.

13. **נסיבות הקשורות לביצוע העבירות:** אכן, לאירועקדם סכסוך עסקי בין הנאשם למתלונן (ולמעשה הטענה היא לחוב שלא שילם המתלונן לנאשם על רקע יחסים עסקיים), אך גם בהינתן שהדבר הוכח (ואין פירוט מדויק בכתב האישום בנושא ולכן אינני קובע כך) מובן שאין בכך להוות נסיבה לקולה. חובות יש לגבות באמצעים חוקיים ואין מקום "לגבייה" פרטית על דרך של הטלת אימה ואלימות. אפנה בעניין זה לע"פ 1430/12 **נאיף אבולקיעאן נ' מדינת ישראל** (14.4.13) שם צוין כי "גם אם תתקבל טענת המערער, כי ביקש לגבות חוב כספי שהגיע לו בדיון, על-מנת להמשיך ולקיים את עסקו, אין ניתן להשלים עם דרך פעולתו".

לעבירה קדם תכנון ואין מדובר באירוע ספונטאני. בכל מקרה הנאשם יכול היה לחדול מתכניתו במהלך הנסיעה לבית העלמין ואף לאחר ההגעה למקום, אך הוא לא עשה כן. גם הפגיעה שנגרמה למתלונן משמעותית מאוד וכללה שבר בפנים שהצריך ניתוח בהרדמה כללית, קיבוע בפלטות וברגים והמתלונן אושפז בבית החולים במשך 6 ימים. ביחס לפגיעה הנפשית, הרי שבכתב האישום לא הובאו כל עובדות בנושא בניגוד לאמור בסעיף 40(ד) לחוק העונשין (ע"פ 5841/14 **ארקאן נגד מדינת ישראל** (8.7.15)). כן לא הוגשה בקשה להבאת ראיות בנושא כאמור בסעיף 40(ב)(2) לחוק העונשין. עם זאת, הדברים צוינו בהרחבה בתסקיר נפגע העבירה, שהוא בבחינת ראיה שהצדדים רשאים להביא בשלב זה (סעיף 40(ב)(י) סיפא לחוק העונשין; לעניין יכולת ההגנה לחלוק על עובדה פלונית בתסקיר, ראו סעיף 191א' לחסד"פ). משכך אביא בחשבון את העובדות שפורטו בנושא בתסקיר הקרבן, אם כי אביא גם בחשבון שעובדות אלו לא נכללו בכתב האישום.

14. **מדיניות הענישה:** לא אחת נקבע כי על בית המשפט לתרום תרומתו בביעור נגע האלימות הפושה בחברתנו. ראה:

"בית משפט זה קבע ושב וקבע, בפסקי דין רבים מספור, כי יש לעקור מן השורש את נגע האלימות שפשה בחברתנו. במלחמה זו מוטל על בתי המשפט תפקיד חשוב ביותר, שעיקרו הוקעת התופעה וגזירת עונשים מחמירים על אלו הבוחרים לנקוט בדרך האלימות." (ע"פ 8991/10 **מכבי נ' מדינת ישראל** (27.10.11))

"תופעה נוראה זו פשתה בחברתנו, היתה כמחלה ממארת, וחובה היא המוטלת עלינו, על בית-המשפט, להעלות תרומתו למלחמה קשה זו. מלחמה היא שאסור לעשות בה ויתורים, שאם נוותר ונסלח תתגבר התופעה ותלך. חברתנו הפכה להיותה חברה אלימה, ותרומתו

של בית-המשפט למלחמה באלימות היא בהטלת עונשים ראויים. בבואנו לגזור עונשים על עבריינים כמשיב שלפנינו, שומה עלינו לשוות נגד ענינו לא רק את המשיב ואת צורכי שיקומו; לא רק את משפחתו הסובלת בשל מעשיו; אלא גם את הנפגעים ממעשיו של המשיב ואת הנפגעים ממעשים-בכוח שייעשו אם לא נגיב בחומרה על מעשים כמעשה המשיב". (ע"פ 5753/04 **מדינת ישראל נ' רייכמן** (7.2.2005)).

"רבות נאמר בבתי המשפט על תופעת האלימות הפושה בחברה הישראלית ועל הצורך של איחוד כוחות של כל הרשויות לצורך מלחמה בתופעה זו. תפקידו של בית המשפט במאבק הוא הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים על הנוקטים באלימות לפתרון סכסוכים, על מנת להעביר מסר, הן לעברייני האלימות והן לעבריינים הפוטנציאליים ולחברה כולה, כי אין החברה טולרנטית להתנהגויות מעין אלה". (ע"פ 4173/07 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (16.08.07)).

15. לצורך בחינת מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, ניתן להפנות לפסקי הדין הבאים: רע"פ 8699/15 **אחמד אבוהאני נ' מדינת ישראל** (17.12.15), בו הורשע נאשם בעבירה של פציעה (שהעונש הקבוע בצידה עומד על שלוש שנות מאסר והיא קלה יותר מעניינו), בכך שפצע את המתלונן בראשו באמצעות חפץ חד, וזאת על רקע חוב כספי. בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה נע בין 6 חודשי מאסר בפועל ועד 18 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 8 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. ערעור הנאשם לבית המשפט המחוזי, ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחו; עפ"ג 4007-01-16 **איגור וולקוביץ נ' מדינת ישראל** (18.2.16), בו נידון ענינו של נאשם שהורשע בעבירה של חבלה חמורה, בשל כך שתקף את אחותו באגרופים, על רקע ויכוח סתמי, וגרם לה שברים וחתכים בפניה. המתלוננת נזקקה לניתוח ולתקופת החלמה. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 18-36 חודשים וגזר על הנאשם 24 חודשי מאסר, תוך הפעלת מאסר מותנה במצטבר. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור הנאשם, תוך שציין שמדובר בעונש ראוי ומאוזן, בין היתר בשל עברו הפלילי המכביד של הנאשם; ע"פ 47734-01-17 **שרעבי נ' מדינת ישראל** (16.5.17), בו הורשע נאשם בעבירה של חבלה חמורה, בכך שהכה בפניו של המתלונן וגרם לשבר באפו. בית משפט השלום הטיל על הנאשם מאסר לתקופה של 6 חודשים, בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי. ערעור הנאשם נדחה; עפ"ג 42992-03-18 **מדינת ישראל נ' ברכה** (29.4.19), בו הורשע הנאשם בעבירה של חבלה חמורה, בכך שהכה את המתלונן במכת אגרוף בפניו וסטר לו. בית משפט השלום הטיל על הנאשם מאסר על תנאי ופיצוי. ערעור המדינה לבית המשפט המחוזי התקבל, עונשו של הנאשם הוחמרו לארבעה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות; ת"פ 5060-10-14 **מדינת ישראל נגד טספאי** (30.3.15), בו הושתו על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל בגין עבירה של חבלה חמורה. במקרה זה היכה הנאשם את המתלונן במכת אגרוף על ראשו וכשהמתלונן נפל ארצה חבט בו מספר מכות אגרוף נוספות וגרם לו לחבלות. כתוצאה מהתקיפה איבד המתלונן הכרתו ופונה לבית החולים כשהוא מורדם ומונשם ואושפז למשך 5 ימים; עפ"ג 21185-12-18 **אמיר סעד נ' מדינת ישראל** (3.1.19), בו הורשע הנאשם בעבירה של חבלה חמורה. על רקע ויכוח בינו לבין המתלונן הכה הנאשם את המתלונן במכת אגרוף לפניו. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן חבלות שהצריכו התערבות ניתוחית והוא אושפז בבית החולים. על הנאשם הוטל עונש של 3 חודשי מאסר בעבודות שירות ופיצוי.

16. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם העונש ההולם את העבירות בנסיבותיו של מקרה זה נע בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד 30 חודשי מאסר, בצירוף פיצוי ממשי למתלונן.

קביעת עונשו של הנאשם

17. קביעת עונשו של הנאשם מעמדת בין שני השיקולים המנחים בענישה - הלימה ושיקום. נקודת המוצא היא חומרת המעשה. המעשה שביצע הנאשם חמור ביותר וככלל ראוי לתגובה עונשית הולמת בדמות מאסר בכליאה. קשה להפריז בחומרת המעשה מכל זווית אפשרית, והקורא את עובדות האישום עלול לסבור בטעות כי הן נלקחו מתוך סרט "אקשן" רווי אלימות. באישון לילה הוביל הנאשם את המתלונן לרחבת בית העלמין, שם הפליא בו את מכותיו, פצע אותו, איים עליו כי "פה יהיה הקבר שלך אם לא תחזיר לי את הכסף" והותירו לבדו פצוע במקום.

18. שבתי ותיאיתי את עובדות המעשה, הגם שעוסקים אנו כעת בנסיבות שאינן קשורות במעשה העבירה, אלא בנסיבותיו של הנאשם, וזאת על מנת שגם בשלב זה נזכיר לעצמנו את חומרת המעשה והפגיעה החמורה שנגרמה למתלונן, לשם מתן משקל ראוי לנסיבות האישיות של הנאשם וסיכויי שיקומו. מצוידים בהבנה זו, אפנה לבחינת העונש הראוי לנאשם.

19. ההגנה ביקשה כי בית המשפט יאמץ את המלצת שירות המבחן ויעדיף את הפן השיקומי. המאשימה טענה כי חומרת המעשה אינה מאפשרת הסתפקות בעונש שאינו כולל מאסר בכליאה. אקדים מסקנה לדיון ואציין כי חרף חומרת המעשים, דעתי היא שניתן ליצור תמהיל עונשי ראוי, המבטא מחד גיסא את סיכויי שיקומו של הנאשם ומונע פגיעה קשה בבני משפחתו, ומאידך גיסא מהווה עונש מוחשי ממשי, בצד פיצוי הולם למתלונן. אנמק מסקנתי.

20. כידוע, בהתאם לסעיף 40ד' לחוק העונשין רשאי בית המשפט לחרוג לקולה ממתחם הענישה שקבע, אם מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". בעניין זה נקבע כי "על קיומו של פוטנציאל זה, ניתן ללמוד, בין היתר, מעברו של הנאשם; משיתוף הפעולה שלו עם רשויות החוק ועם שירות המבחן; ומקיומה של תמיכה והתגייסות משפחתית לצידו של הנאשם" (רע"פ 7683/13 דוד פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.14)). לאחרונה ציין בית המשפט העליון כי "שילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי" (ע"פ 6637/17 אליזבט קרינדל נ' מדינת ישראל (18.4.18)).

21. יישום דברים אלו על הנאשם שבפני מביא למסקנה לפיה הוכחו בעניינו סיכויי שיקום ממשיים. הנאשם הוא איש משפחה העובד לפרנסת משפחתו. עברו הפלילי ישן ואינו מכביד. מאז האירוע חלפו מעל שלוש שנים בהן לא הסתבך הנאשם שנית. שירות המבחן התרשם מחרטה כנה, הפנמה של חומרת המעשה והבעת צער על ביצועו ועל תוצאותיו. עוד התרשם שירות המבחן, כי הנאשם נכון לטפל בבעיה שהביאה אותו לאבד שליטה ולבצע את העבירה וכי הוא נוקט צעדים ממשיים לטיפול בבעיה זו. הנאשם מקפיד להגיע למפגשים, נוטל בהם חלק ומביע מוטיבציה ממשית לשינוי. לאור כך המליץ שירות המבחן על המשך ההליך הטיפולי במסגרת צו מבחן.

22. ועדין, השאלה היא אם סיכויי שיקום אלו מצדיקים חריגה ממתחם הענישה בשים לב לחומרת העבירה

ותוצאותיה. ראשית אציין כי אין מדובר בעבירה בעלת "חומרה יתרה", כמשמעות המונח בסעיף 40ד(ב) לחוק העונשין, וזאת מבלי להקל ראש כמובן בחומרתו של האירוע. כידוע, חרף חשיבותו של שיקול השיקום, הוא אינו חזות הכל, ולא אחת הוא ידחה מפני עקרון ההלימה (ע"פ 5376/15 **ניסים ביטון נ' מדינת ישראל** (11.2.16)). משכך, לעיתים חומרת העבירה ויתר הנסיבות יביאו למסקנה לפיה "אין בתהליך שיקום, מוצלח ככל שיהיה, כדי לאיין את חומרת המעשים ואת הצורך להעניש את המבקש במאסר מאחורי סורג וברח" (רע"פ 5066/09 **אוחיון נ' מדינת ישראל** (22.4.10)). לכן, אף אם קיימים בעניינו של נאשם פלוני סיכויי שיקום ממשיים, אין חובה להעדיף את שיקולי השיקום, בוודאי שלא לחרוג בשל כך ממתחם הענישה, שהרי "בהחלט ייתכנו מקרים, בהם יתר השיקולים הרלוונטיים לעונש, דוגמת חומרת המעשים או נסיבות ביצועם, לא יצדיקו חריגה ממתחם העונש ההולם, חרף קיומם של סיכויי שיקום גבוהים, והדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט, שכן המחוקק נקט בלשון 'רשאי' ולא 'חייב'" (רע"פ 398/14 **טל ערג' נ' מדינת ישראל** (16.3.14)); וראו גם רע"פ 1787/15 **עמר נ' מדינת ישראל** (24.3.15); רע"פ 4512/15 **הרוש נ' מדינת ישראל** (6.7.15)).

23. עניינו של הנאשם אינו קל להכרעה. כאמור, קיימים סיכויי שיקום בעניינו. עונש מאסר בכליאה עלול להוריד לטמיון סיכויים אלו, שכן לא ניתן יהיה להמשיך בהליך הטיפול שהחל הנאשם בשירות המבחן (סעיף 1 לפקודת המבחן). כמו כן אין להתעלם מההשפעה ההרסנית שלא אחת נלוות לעונש מאסר בכליאה, לרבות הטמעת ערכים עברייניים (אפקט קרימינוגני; ראו גם **דו"ח הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים**, 2015 (המכונה "דו"ח ועדת דורנר"; לעניין הימנעות מהטלת עונש מאסר ביחס למי שאינו בעל דפוסי עבריינות מובהקים ראו ע"פ 4318-10-11 **מדינת ישראל נ' רפאלוב ואח'** (5.1.12), חוות דעתו של כב' השופט שפירא (כתוארו אז)).

24. מנגד, חומרת המעשה ותוצאותיו הקשות מושכים לעבר העדפת שיקולי ההלימה. כאמור, המתלונן סבל פגיעה חמורה - פיזית ונפשית. תוצאות המעשה פגעו קשות בחייו והסיטו אותם כליל ממסלולם - האישי, הגופני והמקצועי. מעשה כה נפשע וחמור צריך לגרור תגובה עונשית הולמת. עם זאת, בבואי להכריע בין השיקולים השונים, ראיתי להימנע מהטלת עונש מאסר הכולל כליאה. דעתי היא שעונש זה לא רק יוריד לטמיון את סיכויי שיקומו של הנאשם, אלא יפגע במשפחתו פגיעה קשה וחמורה אשר ראוי להימנע ממנה. אציין כי אף פגיעה בבני המשפחה עלולה לגרור פגיעה בסיכויי שיקום הנאשם, שכן ראיתי במשפחה כגורם תורם לסיכויי השיקום. אינני מקל ראש כלל ועיקר בחומרת העבירה ובתוצאותיה הקשות. הרחבתי את הדיבור בנושא זה לעיל ואין לי אלא לחזור על הדברים. אינני מקל גם ראש בדברי המתלונן אשר ביקש שיוטל על הנאשם עונש הכולל מאסר. בקשה זו מובנת לי לחלוטין. אומר עוד כי אכן, הנטייה הטבעית אל מול מעשים מעין אלו היא לשיקול להעדיף את עקרון הגמול ולהעניש את העבריין כגמולו. ואולם נפסק לא אחת כי "איננו חיים בחברה נקמנית שכל חפצה הוא להעניש את חברה אשר סטו מדרך הישר אך לשם הענישה. אנו חיים בחברה שפועלת לקדם את ביטחונם האישי של חברה, בין היתר, באמצעות המשפט הפלילי תוך שימוש במנגנון הענישה ככלי להרתעה אינדיבידואלית וקולקטיבית, ולצד זאת אנו פועלים לשיקום החוטאים כדי לשלבם בחזרה בחיי החברה כחברים תורמים שמסייעים לקידומה. אין לבכר ערך על פני רעהו ודרך כלל כל מקרה נבחן לגופו" (ע"פ 5291/12 **מוחמד אבו האני נ' מדינת ישראל** (12.11.12)).

25. בסופו של יום, דעתי היא שניתן ליצור תמהיל עונשי שיש בו להעניש את הנאשם באופן ממשי וחמור, בצד מתן ביטוי לסיכויי שיקומו, ובכך גם למנוע פגיעה קשה במשפחתו. לדעתי עונש מאסר ארוך בעבודות שירות, בצד צו מבחן ופיצוי ממשי למתלונן, משיג מטרות אלו. בעניין זה הבאתי, בחשבון, כאמור, את גילו של הנאשם; עברו הקל יחסית;

מצבו האישי; התייחסותו לעבירה; עמדת שירות המבחן; והפגיעה שתגרם לבני משפחתו באם יישלח למאסר בכליאה. בשים לב לכל אלו, דעתי היא שבמקרה זה ראוי להימנע מכליאת הנאשם להעדיף את סיכויי השיקום עד כדי חריגה ממתחם הענישה. החריגה תהא מתונה, אך עיקרה יתבטא באופן ריצוי המאסר, שלא יהיה בכליאה.

26. **עתירת המאשימה לפסילת הרישיון:** בין יתר רכיבי הענישה עתרה המאשימה להורות על פסילת רישיון הנהיגה של הנאשם, וזאת מכיוון שבכתב האישום צוין כי הוא "החל בנסיעה פראית לכיוון בית העלמין". במהלך הטיעון לעונש ביקשתי מהמאשימה הפניה למקור הסמכות במקרה זה ולא קיבלתי כל תשובה. לדידי, נסיבות המקרה אינן מאפשרות פסילת רישיונו של הנאשם ובכל מקרה, אין זה ראוי לעשות כן, שכן "בקשה לפסול את רישיונות הנהיגה של [...] בקשה שאינה שגרתית בעבירות מסוג זה, חייבה פרישת טיעון מפורט הרבה יותר מצד המאשימה" (ע"פ 5653/13 **עודי בידון נ' מדינת ישראל** (2.1.14)). אנמק עמדתי.

27. הנאשם לא הורשע בעבירת תעבורה, או עבירה אחרת המקימה סמכות לפסול את רישיונו (כגון עבירה על פקודת הסמים, או עבירה לפי סעיף 413' לחוק העונשין). עם זאת, ניתן לחשוב על שני מקורות סמכות אפשריים לפסילת רישיון הנהיגה בנסיבות ענייננו. הראשון הוא סעיף 35 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] הקובע כי:

הורשע אדם בעבירת תעבורה או בעבירה לפי חוק אחר הכרוכה בנהיגה ברכב, רשאי בית המשפט שהרשיעו ... נוסף על כל עונש אחר במקומו, לפסול אותו מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה, לצמיתות או לתקופה מסוימת.

כמו כן קובע סעיף 43 לפקודת התעבורה כי

בעל רשיון נהיגה או בעל רשיון רכב שהורשע על עוון או על פשע שביצועם נתאפשר או הוקל עקב נהיגתו ברכב או עקב השימוש ברכב שיש לו רשיון עליו, בית המשפט שהרשיעו, רשאי - בנוסף על כל עונש אחר - לפסול אותו מהחזיק רשיון כאמור, לצמיתות או לתקופה מסוימת.
[ההדגשות שלי - י.ט].

28. אינני סבור כי ניתן לומר שהעבירות בהן הורשע הנאשם "כרוכות" בשימוש ברכב (סעיף 35 לפקודת התעבורה). כאמור, המאשימה לא טענה כי זהו הבסיס לעתירתה וממילא שלא נימקה את עתירתה כנדרש. לאור כך שלא מדובר בבקשה שגרתית, יש בחסר זה להטות את הכף לעבר הימנעות מפסילה במקרה שאינו מובהק, בשל כך שהדבר הביא להיעדר טיעון מלא מצד ההגנה.

29. גם לגופו של עניין אינני סבור שהתקיימו יסודות הסעיף. בעת ביצוע עבירות האלימות לא היה כל שימוש בכלי הרכב ומשכך אין לומר שהן כרוכות בשימוש בו (להשוואה ראו ע"פ 5653/13 **עודי בידון נ' מדינת ישראל**, פסקה 25 (2.1.14); ע"פ 6541/11 **מוחמד תיים נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 (13.3.12)). גם יסודות סעיף 43 לפקודה אינן ישימות לענייננו. עצם ההגעה למקום באמצעות הרכב אינה מספיקה לצורך ביסוס מסקנה לפיה מעשה העבירה

"התאפשר או הוקל" באמצעות שימוש ברכב ונדרשת לצורך כך זיקה ממשית יותר בין השימוש ברכב לבין ביצוע העבירה. מסקנתי הייתה שונה לו היה הנאשם מורשע בנוסף גם (למשל) בעבירה של חטיפה באמצעות הרכב (באם יסודותיה היו מתקיימים כמובן, ראו בהשוואה ע"פ 6272/12 עוז ויסמן נ' מדינת ישראל, פסקה 38 (1.5.14)). ואולם, הזיקה בין העבירות בהן הורשע הנאשם לבין השימוש ברכב, אינה חזקה דיה. בכל מקרה, כאשר המאשימה לא נימקה בקשתה כלל ואף לא התאפשר לנאשם להתגונן כראוי מפני טענה זו, אינני סבור שנכון הוא שהדין בנושא יתקיים לראשונה בגזר הדין באמצעות העלאת אפשרויות שונות על ידי בית המשפט.

משכך, אינני סבור שיש מקום לפסול את רישיון הנהיגה של הנאשם.

30. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה בעבודות שירות בהתאם לחוות דעתו של הממונה מיום 16.9.19. הובהר לנאשם שעליו לבצע את עבודות השירות לשביעות רצון הממונה וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את העבודות והוא יישא ביתרת התקופה בכליאה. **מועד תחילת עבודות השירות ביום 25.11.19, ועל הנאשם להתייצב ביום זה במשרדי הממונה כמפורט בחוות הדעת.**

ב. מאסר על תנאי למשך 5 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך שנתיים כל עבירת אלימות כנגד גופו של אדם, אשר גרמה לפחות חבלה ממשית.

ג. פיצוי למתלונן, ע"ת מס' 2, בסך 50,000 ש"ח. הפיצוי ישולם בתוך 90 יום במזכירות בית המשפט. המאשימה תמציא למזכירות את פרטי חשבון הבנק של המתלונן ותביא לידיעתו תוכנו של גזר הדין. מובהר למתלונן שאין בפיצוי זה למצות את מלוא נזקיו והוא רשאי להגיש בנושא תביעה אזרחית.

ד. אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך 18 חודשים. מובהר לנאשם כי עליו למלא אחר הוראות שירות המבחן וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את הצו ולהטיל עליו ענישה חלופית ונוספת.

המזכירות תשלח את גזר הדין לשירות המבחן וכן לממונה על עבודות השירות.

תשומת לב הממונה ושירות המבחן לאורכו של עונש המאסר בעבודות שירות ולתחולתו של סעיף 51ג(ג) לחוק העונשין.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, כ"ב אלול תשע"ט, 22 ספטמבר 2019, במעמד הצדדים.